

Bijlage 5.

## Voorbeeldregels Bodem voor het Omgevingsplan

*Dit zijn de voorbeeld regels zoals opgesteld door het GOO, voor zover van toepassing aangepast aan de gemeente Rheden.*

De artikelen zijn ingedeeld op basis van het Casco, de voorbeeldstructuur zoals de VNG die heeft gepubliceerd. Inmiddels is bekend dat het Casco niet helemaal klopt met hoe DSO werkt. De artikel zullen dan ook, na vaststelling, aangepast moeten worden zodat ze passen binnen het Rhedense Omgevingsplan. De nummering, indeling en misschien zelfs de zinstructuur zal dus nog veranderen, maar de inhoud veranderd niet.

### Voorwoord

De Omgevingswet betekent voor het aspect bodem een uitbreiding van de gemeentelijke bevoegdheden en volop ruimte voor gemeentelijk beleid. Dat vraagt van gemeenten om te bedenken welke van de huidige bodemregels in stand moeten blijven in het Omgevingsplan van de gemeenten. Daarnaast is het mogelijk om meer specifieke en nieuwe regels te stellen. Het moet allemaal passen in de filosofie en de opzet van de Omgevingswet.

Onder de vlag van het Gelders Ondergrond Overleg heeft een werkgroep van enthousiaste en ervaren mensen uit het Gelderse (zie hieronder wie) een Gelderse set voorbeeldregels voor bodem in de gemeentelijke omgevingsplannen opgesteld, inclusief een toelichting daarbij. Dit is de CONCEPT "95% versie" van deze voorbeeldregels voor bodem.

De huidige gemeentelijke en provinciale bodemregels in Gelderland zijn uitgangspunt geweest voor deze voorbeeldregels. Ook nieuwe inzichten zijn door de werkgroep vertaald in voorbeeldregels. Voor de structuur is aangesloten bij het casco voor Omgevingsplannen van de VNG<sup>1</sup>. Ook is gebruik gemaakt van de documenten die door het programma "Bodembeheer van de toekomst"<sup>2</sup> zijn gemaakt om de vertaling naar de praktijk te maken.

Het is belangrijk om op korte termijn na te denken over het opnemen van bodemregels in het Omgevingsplan. Sommige bestaande specifieke regels zijn niet door middel van het overgangsrecht geregeld en wil je mogelijk in stand houden. De Gelderse set van voorbeeldregels kan hierbij helpen en in gelijke gevallen wellicht voor uniformiteit zorgen. Natuurlijk blijft de eigen afweging cruciaal en blijft de ruimte voor gemeentelijk maatwerk bestaan.

Vanzelfsprekend is met deze producten niet het eindpunt bereikt. We gaan de komende tijd ontdekken wat we tegenkomen bij de vertaling van de voorbeeldregels naar de gemeentelijke Omgevingsplannen. Reflectie op de voorbeeldregels en de toelichting aan deze GOO werkgroep is welkom. Er zullen ongetwijfeld ook vragen zijn en er zal behoefte zijn aan nadere toelichting.. Daarover kan je mailen naar [GOO@Gelderland.nl](mailto:GOO@Gelderland.nl). Wij zorgen dan voor een reactie op je vragen/opmerkingen..

<sup>1</sup> Als basis is gebruikt: Het casco voor het omgevingsplan; Een staalkaart voor gemeenten; november 2019 opgesteld door Olaf Kwast van Wetgevingswerken B.V. en Jur van der Velde Interra LLP in opdracht van VNG Programma Omgevingswet.

<sup>2</sup> <https://www.samendedieptein.nl/bodembeheer-van-de-toekomst/>

**Bijlage 5.**

*GOO werkgroep voorbeeldregels, bestaande uit: Margreet Lips (ODRivierenland), Ingeborg van Oorschot (doorgrondadvies.nl), Trudy van den Berg (OVII), Pascal Lunshof (ODNV), Saskia Theuns (gemeente Rheden), Peter Bouter (gemeente Arnhem), Carla Otten (ODRA), Kristel Jansen Willemsen (ODAchterhoek), Lise Heijmans (gemeente Zaltbommel), Sjaak Broekman (gemeente Nijmegen), Frank van den Berg, Raymond van Merwijk, (ODRA) en Gerd de Kruif (begeleider).*

## Bijlage 5.

### Inhoud

|                                                                                                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Voorwoord .....                                                                                                                                             | 1  |
| Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen .....                                                                                                                       | 3  |
| <i>kleinschalige ontwikkeling</i> : ontwikkeling op slechts een deel van een kadastraal perceel                                                             |    |
| Doelen .....                                                                                                                                                | 3  |
| Hoofdstuk 3 Programma's .....                                                                                                                               | 3  |
| Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving .....                                                                                                   | 3  |
| Afdeling 4.6 Bodem .....                                                                                                                                    | 3  |
| Hoofdstuk 5 Activiteiten .....                                                                                                                              | 4  |
| Afdeling 5.1 Inleidende bepalingen .....                                                                                                                    | 4  |
| Afdeling 5.2 Benutten van de fysieke leefomgeving .....                                                                                                     | 5  |
| § 5.2.X wijziging van gebruik waardoor een bodemgevoelige locatie ontstaat .....                                                                            | 5  |
| Afdeling 5.3 Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten .....                                                                                  | 6  |
| § 5.3.1 Bouwen .....                                                                                                                                        | 6  |
| Afdeling 5.4 Milieubelastende activiteiten .....                                                                                                            | 8  |
| § 5.4.x1a Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van meer dan 25 m <sup>3</sup> ..... | 8  |
| § 5.4.x1b Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m <sup>3</sup> .....            | 9  |
| § 5.4.x1c Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van meer dan 25 m <sup>3</sup> .....               | 10 |
| § 5.4.x2a Toepassen van bouwstoffen .....                                                                                                                   | 11 |
| § 5.4.x2b Toepassen van grond of baggerspecie .....                                                                                                         | 12 |
| § 5.4.3 Saneren van de bodem .....                                                                                                                          | 12 |
| § 5.4.4 Activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico .....                                                 | 13 |
| Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud .....                                                                                                                       | 14 |
| § 6.x.x Nazorg na saneren van de bodem .....                                                                                                                | 14 |
| Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen .....                                                                                                                     | 14 |
| Hoofdstuk 8 Procesregels .....                                                                                                                              | 14 |
| Hoofdstuk 9 Handhaving .....                                                                                                                                | 15 |
| Hoofdstuk 10 Monitoring en informatie .....                                                                                                                 | 15 |
| Hoofdstuk 11 Overgangsrecht .....                                                                                                                           | 15 |
| Hoofdstuk 12 Slotbepalingen .....                                                                                                                           | 15 |
| Bijlagen bij het omgevingsplan .....                                                                                                                        | 15 |

## Bijlage 5.

**Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen**

- begripsbepalingen (voor zover niet in Omgevingswet (OW) Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) of het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) opgenomen of afwijkend)

*bodemgevoelig gebouw*: bodemgevoelig gebouw als bedoeld in artikel 5.89g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;

*bodemgevoelige locatie*: bodemgevoelige locatie als bedoeld in artikel 5.89h van het Besluit kwaliteit leefomgeving of een locatie waar als gevolg van het gebruik sprake is van een verhoogde kans op blootstelling aan de grond:

- kinderspeelplaats,
- campings,
- moestuinen > 200 m<sup>2</sup>.

**Toelichting bij Hoofdstuk 1: Begripsdefinitie 'Bodemgevoelige locatie'**

Mens en milieu kunnen bij sommige typen gebruik van de bodem worden blootgesteld aan bodemverontreiniging. Dit risico is meegewogen in de normstelling voor de bodemkwaliteit. Er zijn echter bijzondere situaties waarbij we met deze algemene normstelling de risico's onvoldoende kunnen beheersen.

Specifiek voor lood in de bovengrond is in de afgelopen jaren bekend geworden dat blootstelling aan verhoogde gehalten lood kan leiden tot IQ punten verlies bij jonge kinderen. Het algemene normenkader voor bodemkwaliteit houdt onvoldoende rekening met dit risico.

Het begrip bodemgevoelige locatie is uitgebreid met drie extra gebruiksfuncties van de bodem. Van deze gebruiksfuncties wordt verwacht dat jonge kinderen daar in aanraking komen met de bodem. Op deze locaties is het aannemelijk dat er door het type gebruik meer contact is met de bodem en daarmee ook mogelijk meer risico's voor de mens kunnen optreden als de bodemkwaliteit afwijkt van de achtergrondwaarden.

Op bodemgevoelige locaties gelden strengere regels ten aanzien van bodemkwaliteit en toegestane activiteiten.

**Hoofdstuk 2 Doelen**

Niet van toepassing voor bodem.

**Hoofdstuk 3 Programma's**

Niet van toepassing voor bodem.

**Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving**

Afdeling 4.1 t/m 4.5 Niet van toepassing voor bodem.

**Afdeling 4.6 Bodem****Toelichting afdeling 4.6 Bodem.**

Bij activiteiten in de leefomgeving is het belangrijk om rekening te houden met de lokale bodemkwaliteit. Enerzijds om te voorkomen dat mens en milieu worden blootgesteld aan bodemverontreiniging, en anderzijds om verslechtering van de bodemkwaliteit te voorkomen. Daarom wordt bij een aantal activiteiten gevraagd om de bodemkwaliteit vooraf te onderzoeken. Het bodemonderzoek moet dan voldoen aan een aantal standaard regels uit het Besluit bodemkwaliteit om te borgen dat het onderzoek de kwaliteit van de bodem betrouwbaar weergeeft.

Er worden twee specifieke situaties onderscheiden waarbij andere regels gelden voor bodemonderzoek zoals dat moet worden aangeleverd bij een melding of vergunningsaanvraag.

**Artikel 4.6.x1 (aanwijzing en geometrische begrenzing locaties uitgebreid bodemonderzoek)**

Er zijn 'locaties uitgebreid bodemonderzoek' waarvoor bij een voorafgaand bodemonderzoek naast de onderzoeken als bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving in ieder geval de resultaten van een verkennend bodemonderzoek volgens NEN 5707 en/of 5740 en de eventueel daaruit volgende onderzoeken moeten worden verstrekt.

**Toelichting GOO artikel 4.6.x1, aanwijzing en geometrische begrenzing locaties uitgebreid bodemonderzoek.**

Er is een bodemkwaliteitskaart opgesteld die een beeld geeft van de verwachte lokale bodemkwaliteit. Daaruit blijkt dat in de zones met kwaliteitsklasse Industrie – Stedelijk wonen sprake is van diffuus, heterogene bodemkwaliteit. Ook al is op een locatie, binnen deze zone, geen aanwijzing voor een historische puntbron van bodemverontreiniging, toch bestaat er kans op verhoogde gehalten. Het ontplooiën van (nieuwe) activiteiten op deze locatie levert daardoor mogelijk risico's voor mens en milieu. Een bodemonderzoek levert op deze locaties een meer betrouwbaar inzicht in de bodemkwaliteit. Bij een aanvraag voor een omgevingsvergunning op deze locaties moet daarom altijd een verkennend bodemonderzoek worden aangeleverd. Met dit artikel worden de zones met kwaliteitsklassen Industrie – Stedelijk wonen aangewezen.

**Artikel 4.6.x1b (aanwijzing en geometrische begrenzing locaties beperkt vooronderzoek)**

Er zijn locaties 'beperkt vooronderzoek' waar een overschrijding van een waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem, bedoeld in artikel 5.3.x2 van dit Omgevingsplan, redelijkerwijs is uit te sluiten. In afwijking van het vooronderzoek zoals bedoeld in paragraaf

## Bijlage 5.

### 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving worden alleen de gegevens zoals aangegeven in het formulier "beperkt vooronderzoek" verstrekt.

#### **Toelichting artikel 4.6.x1b, aanwijzing en geometrische begrenzing locaties beperkt vooronderzoek.**

Er is een bodemkwaliteitskaart opgesteld die een beeld geeft van de verwachte lokale bodemkwaliteit, daarnaast is in het bodeminformatiesysteem alle bekende informatie opgenomen over verdachte locaties, historische bodemactiviteiten en bodemonderzoek uit voorgaande jaren. Voor locaties waar geen verdenking is op de aanwezigheid van een puntbron, en ook geen indicatie is van een heterogene, diffuse bodemkwaliteit, wordt de bodemkwaliteitskaart als voldoende betrouwbare indicatie van de verwachte bodemkwaliteit beschouwd. Een bodemonderzoek levert dan geen nieuwe inzichten in de bodemkwaliteit op en is daarmee een onnodige investering voor de initiatiefnemer. De initiatiefnemer moet nog wel melden of er buiten deze informatiebronnen om nog gegevens bekend zijn over de verwachte bodemkwaliteit.

Het vooronderzoek wordt beperkt tot het invullen van een "formulier beperkt vooronderzoek" door de melder/aanvrager. Als hieruit blijkt dat de initiatiefnemer aanvullende informatie heeft die duidt op mogelijke bodemverontreiniging, is alsnog een verkennend bodemonderzoek vereist om de kwaliteit van de bodem op de locatie te bepalen (conform de regels in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving).

#### **Artikel 4.6.X2 (aanwijzing en geometrische begrenzing 'locaties afwijkende waarden' voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem) (ter aanvulling op artikel 5.3.x2.;**

Er zijn 'locaties afwijkende waarden', waar afwijkende waarden gelden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie of het aanwijzen van een bodemgevoelige locatie, bedoeld in paragraaf 5.3.1.

#### **Toelichting bij GOO artikel 4.6.x2, aanwijzing en geometrische begrenzing 'locaties afwijkende waarden' voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem.**

Bij activiteiten in de leefomgeving is het belangrijk om vooraf te toetsen of de activiteiten passen bij de lokale bodemkwaliteit. Daarvoor is een landelijk normenkader opgesteld. Het is toegestaan om af te wijken van dit normenkader en in plaats daarvan lokale normen te stellen. We hanteren voor de stof lood een ander normenkader ter voorkoming van blootstelling van jonge kinderen aan te hoge loodgehalten in de bodem. In artikel GOO 5.3.1 is een afwijkende waarde voor lood op grote moestuinen (> 200 m<sup>2</sup>) opgenomen. In dit artikel worden alle grote moestuinen (> 200 m<sup>2</sup>) aangewezen.

In Hoofdstuk 1 is de definitie van een bodemgevoelige locatie uitgebreid, deze is ook van toepassing op de locaties in artikel 4.6.x2.

#### **Artikel 4.6.X3 (aanwijzing en geometrische begrenzing 'locaties boven de interventiewaarde bodemkwaliteit') (voor uitbreiding toepassingsbereik kleinschalig graven)**

Er zijn 'locaties boven de interventiewaarde bodemkwaliteit', waar de voorschriften uit paragraaf 5.4.1b Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m<sup>3</sup> van toepassing zijn.

#### **Toelichting bij artikel GOO 4.6.x3, aanwijzing en geometrische begrenzing 'locaties boven de interventiewaarde bodemkwaliteit'.**

In het Omgevingsplan is in artikel 5.4.x3 en artikel 5.4.x4 lokale regelgeving opgenomen waarmee de initiatiefnemer wordt verplicht om bij deze locaties de gewenste 'gegevens en bescheiden' aan te leveren bij graafactiviteiten en een informatieplicht wordt opgelegd bij spoedreparaties. Artikel 4.6.x3 beschrijft de locaties waar deze extra eisen op van toepassing zijn.

In bodems waar sprake is van overschrijding van de interventiewaarde bodemkwaliteit voor één of meer stoffen is het belangrijk om te weten als daarin activiteiten worden uitgevoerd zoals graven en/of saneren. Daarmee wordt geborgd dat veilig in de bodem gewerkt kan worden en dat geen opmenging of verdunning van bodemverontreiniging wordt veroorzaakt.

Voor ernstige gevallen conform de Wet bodembescherming, ernstige spoedeisende bodemverontreiniging en diffuse verontreiniging (indien van toepassing) is overgangsbeleid vastgesteld, en zijn in de bruidsschat regels opgenomen. Kleine 'vlekken' in de bodem, waar wel sprake is van overschrijding van de interventiewaarden bodemkwaliteit, maar die niet voldoen aan het volumecriterium vallen echter niet onder de in de Bruidsschat aangewezen groep. Die worden in dit artikel expliciet aangewezen.

Alle locaties waar sprake is van een verontreiniging boven de Interventiewaarde, zoals blijkt uit het gemeentelijk Bodem Informatie Systeem, worden aangewezen.

#### **Artikel 4.6.X4 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodembeheergebied)**

##### **(Aanwijzen bodembeheergebied 5.89o Bkl)**

Er is een 'bodembeheergebied grond en baggerspecie' en er zijn 'zones op basis van de ontgravingskwaliteit' en 'zones op basis van de toepassingseisen' voor het afwijken van de kwaliteitseisen voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem op grond van de artikelen 4.1273, artikel 4.1275; artikel 4.1279 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

#### **Toelichting bij artikel 4.6.x4, aanwijzing en geometrische begrenzing 'bodembeheergebied'.**

In de bodemkwaliteitskaart is berekend wat de algemene achtergrondkwaliteit is van de bodem. De bodemkwaliteitskaart bestaat uit drie kaartlagen: bodemfunctieklassenkaart, ontgravingskaart en toepassingskaart. In deze kaarten is het beheergebied ingedeeld in zones met respectievelijk dezelfde bodemfunctieklassen, ontgravingskwaliteit of toepassingseis. Op basis van deze bodemkwaliteitskaart zijn in de Nota Bodembeheer regels opgenomen over toepassen en ontgraven van grond. Een deel van deze regels wordt als overgangsrecht automatisch voortgezet onder de Omgevingswet. Maar voor een deel moeten deze regels ook worden vastgelegd in het Omgevingsplan. Om te kunnen

## Bijlage 5.

*zien welke regels van toepassing zijn wordt in dit artikel vastgelegd hoe de bodemkwaliteitszones begrensd zijn. Vervolgens worden in de volgende hoofdstukken de bijbehorende gebiedspecifieke regels beschreven.*

### Artikel 4.6.X5 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodemfunctieklassen)

#### (Aanwijzen bodemfunctiegebieden op basis van 5.89p Bkl)

Er zijn locaties die zijn ingedeeld in de bodemfunctieklassen:

- a. landbouw/natuur;
- b. wonen;
- c. industrie;

#### *Toelichting bij artikel 4.6.x5, aanwijzing en geometrische begrenzing bodemfunctieklassen.*

*Veel activiteiten met grond worden getoetst aan het gebruik van de bodem. De kwaliteit van de grond moet hierbij aansluiten en geen risico leveren. Het beheergebied van de bodemkwaliteitskaart is ingedeeld in drie functieklassen:*

1. Landbouw/natuur
2. Wonen
3. Industrie

*Deze driedeling van functieklassen is landelijk voorgeschreven, er kan niet van worden afgeweken. Bij bouwen, functieverandering, graven, saneren of toepassen van de grond moet met deze functieklassen rekening gehouden worden.*

## Hoofdstuk 5 Activiteiten

### Afdeling 5.1 Inleidende bepalingen

Niet van toepassing voor bodem.

### Afdeling 5.2 Benutten van de fysieke leefomgeving

#### § 5.2.X wijziging van gebruik waardoor een bodemgevoelige locatie ontstaat

##### Artikel 5.2.x1 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het wijzigen van het gebruik van een locatie waardoor een bodemgevoelige locatie zoals bedoeld in artikel 1.1 van dit omgevingsplan ontstaat.

#### *Toelichting op GOO artikel 5.2.x1., toepassingsbereik.*

*Dit artikel benoemt de locaties waarop de regelgeving van toepassing is: de bodemgevoelige locaties.*

##### Artikel 5.2.x2 (informatieplicht)

1. Ten minste vier weken voor het wijzigen van het gebruik zoals bedoeld in artikel 5.2.x1 worden aan het college van burgemeester en wethouder volgende gegevens verstrekt:
  - a. een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het besluit activiteiten leefomgeving;
  - b. als de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem, zoals bedoeld in artikel 5.3.x2 wordt overschreden: gegevens en bescheiden die aannemelijk maken dat een sanerende of andere beschermende maatregel wordt getroffen.
2. De resultaten van een bodemonderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform de wijzende versie van het protocol SIKB0101.

#### *Toelichting bij GOO artikel 5.2.x2 (informatieplicht)*

*Lid 1. Op locaties waar bodemgevoelige activiteiten plaatsvinden is het van belang te borgen dat de bodemkwaliteit daar ook geschikt voor is. Bij nieuwbouw kan de gemeente daarop toezien, maar wijziging in gebruik (zonder bouwactiviteit) hoeft niet altijd gemeld te worden onder de standaard regels. Om te voorkomen dat er ongewenste risico's kunnen ontstaan, is er een informatieplicht in bij het ontstaan van een bodemgevoelige locatie.*

*Lid 2.*

*Het bodemonderzoek moet ook worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.*

##### Artikel 5.2.x2a (bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek)

1. Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie beperkt vooronderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1b, , dan moet bij de mededeling zoals bedoeld in artikel 5.2.x2 het ingevuld formulier "beperkt vooronderzoek" worden ingediend, in plaats van een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

**Bijlage 5.**

2. Indien blijkt uit het formulier "beperkt vooronderzoek", dat de locatie verdacht is voor het voorkomen van bodemverontreiniging, moet ook het vervolgonderzoek, zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden uitgevoerd en ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.2.x2a; bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek.**

Van de locaties 'beperkt vooronderzoek' is de bodemkwaliteit voldoende betrouwbaar bekend. Er geldt daarom een vrijstelling van de verplichting tot het doen van een standaard bodemonderzoek. Wel moet een formulier 'beperkt vooronderzoek' worden ingevuld. Blijkt uit dit formulier dat er toch sprake is van een (kans op) bodemverontreiniging op de locatie dan gelden de rijksregels voor het bodemonderzoek zoals beschreven in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving.

**Artikel 5.2.x2b (bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek)**

Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie uitgebreid bodemonderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1,; dan moeten de resultaten van het onderzoek zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waaronder in ieder geval de resultaten van een verkennend bodemonderzoek volgens NEN5740 worden ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.2.x2b, bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek.**

Op 'locaties uitgebreid bodemonderzoek' wordt minimaal een verkennend onderzoek volgens NEN 5740 geëist als bewijsmiddel van de bodemkwaliteit. Van de locaties 'uitgebreid onderzoek' is bekend dat er vaak sprake is van een heterogene diffuse verontreiniging. Ook als uit vooronderzoek geen aanwijsbare puntbronnen naar voren zijn gekomen, is een verkennend bodemonderzoek van de bodem op deze locaties vereist.

**Artikel 5.2.x3 (specifieke beoordelingsregel voor het wijzigen van het Omgevingsplan of het verlenen van een vergunning voor een Omgevingsplanactiviteit waarbij een bodemgevoelige locatie wordt toegestaan)**

1. In het kader van het evenwichtig toedelen van functies aan locaties en ter bescherming van de gezondheid wordt een bodemgevoelige locatie uitsluitend toegestaan als de bodemkwaliteit voldoet aan de toelaatbare bodemkwaliteit zoals bedoeld in artikel 5.3.x2 of als uit de gegevens blijkt dat aannemelijk is dat sanerende of beschermende maatregelen worden getroffen waardoor gezondheidsrisico's worden weggenomen.

**Toelichting op GOO artikel 5.2.x3, specifieke beoordelingsregel voor het wijzigen van het Omgevingsplan of het verlenen van een vergunning voor een Omgevingsplanactiviteit waarbij een bodemgevoelige locatie wordt toegestaan.**

Als bij een voorgestelde functiewijziging een bodemgevoelige locatie ontstaat, moet bij de beoordeling van de planwijziging of de vergunningaanvraag worden bepaald of hierbij voldoende rekening is gehouden met het beschermen van mens en milieu. Dit artikel regelt dat de voorgestelde wijziging moet voldoen aan de toelaatbare bodemkwaliteit op de locatie. Als deze niet voldoet moet aannemelijk gemaakt worden dat er maatregelen genomen worden die de gezondheidsrisico's wegnemen, waardoor de locatie alsnog geschikt gemaakt kan worden.

**Artikel 5.2.x4 in gebruik nemen van een bodemgevoelige locatie als de toelaatbare bodemkwaliteit wordt overschreden**

Een bodemgevoelige locatie wordt pas in gebruik genomen nadat het college van burgemeester en wethouders is geïnformeerd over en heeft ingestemd met de wijze waarop er een of meer sanerende of andere beschermende maatregelen zijn getroffen.

**Toelichting op GOO artikel 5.2.x4., in gebruik nemen van een bodemgevoelige locaties als de toelaatbare bodemkwaliteit wordt overschreden.**

Op locaties waar bodemgevoelige activiteiten plaatsvinden is het van belang te borgen dat de bodemkwaliteit daar ook geschikt voor is. Bij nieuwbouw kan de gemeente daarop toezien, maar wijziging in gebruik (zonder bouwactiviteit) hoeft niet altijd gemeld te worden onder de standaard regels. Het is belangrijk dat het gebruik van de locatie veilig is. Met dit artikel wordt geborgd dat een bodemgevoelige locatie niet in gebruik genomen mag worden zonder instemming van Burgemeester en Wethouders.

## Bijlage 5.

### Afdeling 5.3 Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten

#### § 5.3.1 Bouwen

##### Artikel 5.3.x1 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie.

##### Artikel 5.3.x2 (bodem: waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem

(ter vervanging van art 22.30 BS)

1. De waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem zijn de interventiewaarden bodemkwaliteit, bedoeld in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Er is sprake van overschrijding van de toelaatbare kwaliteit als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie in meer dan 25 m3 bodemvolume hoger is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit.
3. Het zinsdeel "in meer dan 25 m3 bodemvolume" in het tweede lid is niet van toepassing als het gaat om de aanwezigheid van:
  - a. asbest
  - b. lood in laag tot 1,00 m- mv
4. In afwijking van het eerste lid zijn voor lood in tabel 5.3.2a.de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor de verschillende gebruiksfuncties opgenomen.

| Tabel 5.3.2a: waarden toelaatbare kwaliteit van de bodem voor lood per gebruiksfunctie |                                                                              |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Toekomstige Gebruiksfunctie                                                            | Waarden (in mg/kg ds) gemeten waarde (niet gecorrigeerd voor standaardbodem) |
| Grote moestuin (>200 m <sup>2</sup> )                                                  | 260                                                                          |

**Toelichting op bruidsschat artikel 22.30. Nadere invulling beoordelingsregel omgevingsplanactiviteit bouwwerken bodemgevoelig gebouw op bodemgevoelige locatie. En toelichting op de aanvulling op de bruidsschat. GOO artikel 5.3.x2.**

##### Eerste lid

In het omgevingsplan wordt als lokale waarde de interventiewaarde bodemkwaliteit vastgelegd in bijlage IIA bij het Besluit activiteiten leefomgeving. Voorheen was dit ook de waarde waaraan de bodemkwaliteit getoetst werd.

Een verbod om te bouwen op verontreinigde bodem (boven de lokale waarde) zonder omgevingsvergunning als er geen maatregelen worden getroffen, volgt uit het samenstel van de vergunningplicht voor bouwen die al elders in de bruidsschat is geregeld met de beoordelingsregel in artikel 22.29, eerste lid (het toegevoegde onderdeel c), dat die vergunning alleen wordt verleend in de situatie die is gedefinieerd in de specifieke beoordelingsregel.

##### Tweede lid

Gelijkwaardig met de regels van de voormalige Wet bodembescherming is hierbij opgenomen dat sprake is van een overschrijding van deze interventiewaarde als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie is overschreden in meer dan 25 m3 bodemvolume. Voorheen werd dit 'het geval van verontreiniging' genoemd. Hierbij kan sprake zijn van onaanvaardbare risico's en moet, afhankelijk van de functie en het gebruik, wellicht worden gesaneerd of een andere beschermende maatregel worden getroffen. Anders dan bij een saneringsgeval onder de Wet bodembescherming is het niet noodzakelijk om de exacte hoeveelheid verontreiniging of de contour voor een bepaalde concentratie stoffen in beeld te brengen; de grens van 25 m3 is alleen bedoeld om te voorkomen dat de beoordelingsregel elke emmer verontreiniging vangt. De regel is niet gericht op het opsporen en aanpakken van hele kleine verontreinigingen en vereist daarom alleen maatregelen als het om meer dan 25 m3 verontreiniging binnen een perceel gaat.

##### Derde lid

De grens van 25 m3 uit het tweede lid geldt niet voor asbest, omdat asbest ook in kleine hoeveelheden gevaar voor de gezondheid kan opleveren. Ook bij een kleinere hoeveelheid dan 25 m3 moeten de in het omgevingsplan omschreven maatregelen worden getroffen.

De grens van 25 m<sup>3</sup> uit het tweede lid geldt ook niet voor lood, aangetroffen in de bovenste meter. Dit is omdat lood ook bij kleine hoeveelheden een risico vormt voor de gezondheid van mensen.

##### Vierde lid

In delen van het grondgebied is sprake van verhoogde gehalten lood in de bodem. Op bodemgevoelige locaties levert dit verhoogde gehalte lood een mogelijk risico voor met name jonge kinderen. Specifiek geldt er voor moestuinen (> 200 m<sup>2</sup>) een lagere waarde dan de Interventiewaarde voor lood. Daarmee wordt voldaan aan de gezondheidskundige advieswaarden bodemlood voor 'gezondheidskundig matige bodemloodkwaliteit'. Dit is een strengere kwaliteit dan onder de standaard regelgeving.

## Bijlage 5.

**Artikel 5.3.x3 (aanvraagvereisten omgevingsvergunning bouwen van een bodemgevoelig gebouw)**  
**(ter vervanging van art 22.35 j 1° BS)**

1. Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie, worden de volgende gegevens en bescheiden verstrekt:
  - a. een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het besluit activiteiten leefomgeving
  - b. als de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem, zoals bedoeld in artikel 5.3.x2 wordt overschreden: gegevens en bescheiden die aannemelijk maken dat een sanerende of andere beschermende maatregel wordt getroffen.
2. De resultaten van een bodemonderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform de vigerende versie van het protocol SIKB0101.

**Toelichting bij artikel 22.35j Bruidsschat; Aanvraagvereisten binnenplanse omgevingsvergunning bouwen van een bodemgevoelig gebouw; en de aanvulling daarop. GOO regels: artikel 5.3.x3 .**

**Lid 1.**

Bij een aanvraag om een vergunning voor het bouwen wordt een bodemonderzoek overgelegd. Dit bodemonderzoek is noodzakelijk om te bepalen of de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem is overschreden. In dat geval zijn sanerende of andere beschermende maatregelen een voorwaarde voor het bouwen.

*Dit is een voortzetting van artikel 8 van de Woningwet in samenhang met de lokale bouwverordening.*

**Lid 2.**

Het bodemonderzoek moet ook worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.

**Artikel 5.3.x3a (bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek)**

1. Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie beperkt vooronderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1b (GOO regels), dan moet bij de mededeling zoals bedoeld in artikel 5.2.x2 (GOO regels) het ingevuld formulier "beperkt vooronderzoek" worden ingediend, in plaats van een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Indien blijkt uit het formulier "beperkt vooronderzoek", dat de locatie verdacht is voor het voorkomen van bodemverontreiniging, moet ook het vervolgonderzoek, zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden uitgevoerd en ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.3.x3a; bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek.**

Van de locaties 'beperkt vooronderzoek' is de bodemkwaliteit voldoende betrouwbaar bekend. Er geldt daarom een vrijstelling van de verplichting tot het doen van een standaard bodemonderzoek. Wel moet een formulier 'beperkt vooronderzoek' worden ingevuld. Blijkt uit dit formulier dat er toch sprake is van een (kans op) bodemverontreiniging op de locatie dan gelden de rijksregels voor het bodemonderzoek zoals beschreven in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving.

**Artikel 5.3.x3b (bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek)**

Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie uitgebreid bodemonderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1, dan moeten de resultaten van het onderzoek zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving waaronder in ieder geval de resultaten van een verkennend bodemonderzoek volgens NEN5740 worden ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.3.x3b; bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek.**

Op 'locaties uitgebreid bodemonderzoek' wordt minimaal een verkennend onderzoek volgens NEN 5740 geëist als bewijsmiddel van de bodemkwaliteit. Van de locaties 'uitgebreid onderzoek' is bekend dat er vaak sprake is van een heterogene diffuse verontreiniging. Ook als uit vooronderzoek geen aanwijsbare puntbronnen naar voren zijn gekomen, is een verkennend bodemonderzoek van de bodem op deze locaties vereist.

**Artikel 5.3.x4 (bodem: specifieke beoordelingsregels: maatregelen bij overschrijding waarde toelaatbare kwaliteit)** **(nadere invulling art 22.29 lid c 2° en 22.35 j 2° BS)**

1. Een Omgevingsvergunning voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw wordt alleen verleend als:

## Bijlage 5.

- a. de toelaatbare kwaliteit van de bodem niet wordt overschreden; of
  - b. een sanering van de bodem wordt uitgevoerd volgens paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving;
  - c. in afwijking van lid b hoeft de sanering niet te voldoen aan de voorschriften in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving als de verontreiniging onder de interventiewaarde bodemkwaliteit is of kleiner dan 25 kubieke meter grond en het niet een verontreiniging met asbest betreft;
  - d. aannemelijk is dat andere beschermende maatregelen worden getroffen die gezondheidsrisico's wegnemen.
2. Het bevoegd gezag kan met het oog op het voorkomen van risico's voor de gezondheid, voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning of de omgevingsplanwijziging, als zij van oordeel is, dat de bodem niet geschikt is voor het beoogde doel maar door het stellen van voorwaarden alsnog geschikt kan worden gemaakt.

### **Toelichting op artikel 22.29 c Bruidsschat. (dit artikel heet in GOO regels: art.5.3.x4 lid1 a. b en d.)**

Op grond van artikel 22.26 Bruidsschat is het verboden om zonder vergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken.

Dit onderdeel bevat de aanvullende beoordelingsregels waaraan een aanvraag om een binnenplanse omgevingsplanactiviteit wordt getoetst.

Wanneer de bodemkwaliteit de waarde voor de toelaatbare kwaliteit overschrijdt, is bouwen alleen mogelijk na het uitvoeren van sanerende of andere beschermende maatregelen, mits die technisch mogelijk zijn. De vraag is louter of het technisch mogelijk is om het geschikt te maken. Het antwoord op die vraag is niet afhankelijk van de goede wil van de initiatiefnemer maar alleen of het objectief, technisch, milieuhygiënisch mogelijk is.

Saneringsmaatregelen worden uitgevoerd in overeenstemming met de milieubelastende activiteit saneren van de bodem, zoals opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving. Hierin staan twee standaardaanpakken beschreven. Indien deze aanpakken niet voldoen, kan degene die saneert een maatwerkvoorschrift aanvragen bij het bevoegd gezag.

### **Aanvulling op toelichting op artikel 22.29 c Bruidsschat. (dit artikel heet in GOO regels: art.5.3.x4 lid 1 c ).**

#### **Saneringseisen.**

Wanneer de bodemkwaliteit de waarde voor de toelaatbare kwaliteit overschrijdt, is bouwen alleen mogelijk na het uitvoeren van sanerende of andere beschermende maatregelen. In principe moeten saneringen uitgevoerd worden volgens paragraaf 4.121 BAL.

Voor kleine verontreinigingen (<25m<sup>3</sup>) in (boven)grond betekent het uitvoeren van een sanering volgens paragraaf 4.121 BAL 9 (Saneren van de bodem) een te grote inspanning. Er hoeft niet te worden voldaan aan paragraaf 4.121 BAL.

Vanzelfsprekend valt de aanpak van de kleine verontreiniging wel onder art 5.4.x1b Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarden bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m<sup>3</sup>.

### **Aanvulling op Artikelsgewijze toelichting op artikel 22.29 c Bruidsschat. (dit artikel heet in GOO regels: art.5.3.x4 lid 2 ). Voorwaarden stellen.**

Er zijn gebieden waar de bodemkwaliteit niet voldoet aan de (toekomstige) gebruiksfuncties. Met dit lid kan bevoegd gezag maatwerk voorwaarden toepassen om deze risico's te voorkomen.

### **Artikel 5.3.x5 (melding bouwen bodemgevoelig vergunningsvrij gebouw)**

#### **in navolging van art 5.89l Bkl**

1. Het is verboden een bodemgevoelig gebouw te bouwen op een bodemgevoelige locatie zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden bij het bevoegd gezag.
2. Een melding wordt ondertekend en bevat ten minste:
  - a. de naam en het adres van degene die de bouwactiviteit verricht;
  - b. het adres waarop de bouwactiviteit wordt verricht;
  - c. de dagtekening;
  - d. een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het besluit activiteiten leefomgeving;
  - e. als de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem, zoals bedoeld in artikel 5.3.x2 wordt overschreden: gegevens en bescheiden die aannemelijk maken dat een sanerende of andere beschermende maatregel wordt getroffen.
3. De resultaten van een bodemonderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform de vigerende versie van het protocol SIKB0101.
4. Dit artikel is niet van toepassing als voor de bouwactiviteit een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd

**Bijlage 5.**

**Toelichting op art. 5.3.x5 (GOO); dit is de invulling van- en een aanvulling op art. 5.89l BKL.**

**Melding bouwen bodemgevoelig gebouw.**

Ook bij vergunningvrij bouwen op een bodemgevoelige locatie moet de bodemkwaliteit voldoen aan de toelaatbare kwaliteit. Om dat aan te tonen wordt een bodemonderzoek overgelegd als onderdeel van de melding. Bij overschrijding zijn sanerende of andere beschermende maatregelen een voorwaarde voor het bouwen. Dit is een voortzetting van artikel 8 van de Woningwet in samenhang met de lokale bouwverordening.

In artikel 5.89g van het Besluit kwaliteit leefomgeving staat vermeld voor welke type bouwwerken GOO artikel 5.3.x5 geldt. Daaruit blijkt onder andere dat voor bijbehorende bouwwerken kleiner dan 50 m<sup>2</sup> de meldingsplicht niet geldt.

Lid 2 e. Sanerende of andere beschermende maatregelen.

Als een melding wordt gedaan voor vergunningvrij bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie, en bekend is dat de waarde voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem wordt overschreden op die locatie, moet de aanvrager aantonen dat er voldoende maatregelen worden getroffen. De maatregelen zijn gericht op het wegnemen of minimaliseren van de risico's die worden veroorzaakt door de overschrijding van de toelaatbare kwaliteit van de bodem. Maatregelen kunnen bestaan uit sanering en/of andere beschermende maatregelen.

Lid 3 eisen aan bestandsformaat

Als op grond van lid 2 een bodemonderzoek op deze locaties wordt geëist als onderdeel van de melding, geeft lid 3 aan dat het bodemonderzoek ook moet worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.

**Artikel 5.3.x5a (bodemonderzoek op een locatie beperkt vooronderzoek)**

1. Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie beperkt vooronderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1b, , dan moet bij de mededeling zoals bedoeld in artikel 5.2.x2 het ingevuld formulier "beperkt vooronderzoek" worden ingediend, in plaats van een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Indien blijkt uit het formulier "beperkt vooronderzoek", dat de locatie verdacht is voor het voorkomen van bodemverontreiniging, moet ook het vervolgonderzoek, zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden uitgevoerd en ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.3.x5a; bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek.**

Van de locaties 'beperkt vooronderzoek' is de bodemkwaliteit voldoende betrouwbaar bekend. Er geldt daarom een vrijstelling van de verplichting tot het doen van een standaard bodemonderzoek. Wel moet een formulier 'beperkt vooronderzoek' worden ingevuld. Blijkt uit dit formulier dat er toch sprake is van een (kans op) bodemverontreiniging op de locatie dan gelden de rijksregels voor het bodemonderzoek zoals beschreven in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving.

**Artikel 5.3.x5b (bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek)**

Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie uitgebreid bodemonderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1, : dan moeten de resultaten van zowel het vooronderzoek als die van het verkennend bodemonderzoek, zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.3.x5b; bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek.**

Op 'locaties uitgebreid bodemonderzoek' wordt minimaal een verkennend onderzoek volgens NEN 5740 geëist als bewijsmiddel van de bodemkwaliteit. Van de locaties 'uitgebreid onderzoek' is bekend dat er vaak sprake is van een heterogene diffuse verontreiniging. Ook als uit vooronderzoek geen aanwijsbare puntbronnen naar voren zijn gekomen, is een verkennend bodemonderzoek van de bodem op deze locaties vereist.

**Artikel 5.3.x6 in gebruik nemen bodemgevoelig gebouw op bodemgevoelige locatie**

**(ter vervanging van art 22.31 BS)**

Een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie dat is toegelaten met toepassing van artikel 5.3.x4 en artikel 5.3.x5 wordt pas in gebruik wordt genomen nadat het college van burgemeester en wethouders is geïnformeerd over en schriftelijk heeft ingestemd met de wijze waarop er een of meer sanerende of andere beschermende maatregelen zijn getroffen als bedoeld in artikel 5.3.x4 en 5.3.x5.

## Bijlage 5.

**Toelichting op beleidsregels bij artikel 22.31 Bruidsschat (in gebruik nemen bodemgevoelig gebouw op bodemgevoelige locatie). Dit artikel heet in GOO regels: art. 5.3.x6.**

Voordat een bodemgevoelig gebouw of een gedeelte van een bodemgevoelig gebouw in gebruik genomen wordt, moet informatie worden verstrekt waaruit blijkt hoe de sanerende of andere beschermende maatregelen, bedoeld in artikel paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving, zijn uitgevoerd.

Ter bescherming van de gezondheid van de gebruikers van een bodemgevoelig gebouw is het van belang om te waarborgen dat de voorgeschreven maatregelen daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Deze informatieplicht geldt daarom als voorwaarde voor ingebruikname. Het Besluit activiteiten leefomgeving kent een vergelijkbare informatieplicht na beëindiging van de activiteit bodemsanering. De initiatiefnemer kan dus in één keer aan beide informatieplichten voldoen.

De bedoeling is dat de initiatiefnemer na afloop van de sanering het bevoegd gezag informeert dat en hoe hij de sanering heeft uitgevoerd. Dit geeft het bevoegd gezag de gelegenheid om te beoordelen of de sanering is afgerond en inderdaad heeft opgeleverd dat het bodemgevoelige gebouw geschikt is voor gebruik.

Dit artikel is gericht op een vergunningvoorschrift met een verbod op ingebruikname als niet is voldaan aan de voorwaarde. Het voldoen aan deze informatieplicht heft dat verbod op. Ingeval van het verzuimen om te informeren of het ontbreken van de benodigde informatie kan het bevoegd gezag dus handhaven op overtreding van deze informatieplicht. Toezicht en handhaving op de wijze van saneren en of die in overeenstemming is met de voorschriften over saneren in het Besluit activiteiten leefomgeving vindt plaats op basis van dat besluit.

Een bodemgevoelig gebouw is omschreven als:

- gebouw of gedeelte van een gebouw dat de bodem raakt, voor zover aannemelijk is dat personen meer dan twee uur per dag aaneengesloten aanwezig zullen zijn; of
- woonschip of woonwagen.

Deze begripsomschrijving is afkomstig uit het Besluit kwaliteit leefomgeving en geldt via een schakelbepaling in dit omgevingsplan (artikel 1.1).

## Afdeling 5.4 Milieubelastende activiteiten

### § 5.4.x1a Graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van meer dan 25 m3

Artikel 5.4.x1 (gegevens en bescheiden)

**(Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1220)**

- Degene die een activiteit, bedoeld in artikel 4.1219 Besluit activiteiten leefomgeving, gaat uitvoeren, overlegt aanvullend aan de gegevens en bescheiden genoemd in artikel 4.1220 van het Besluit activiteiten leefomgeving tevens de resultaten van het bodemonderzoek zoals bedoeld in artikel 5.4.x2 aan het bevoegd gezag
- De resultaten van een bodemonderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform protocol SIKB0101.

**Toelichting op artikel 5.4.x1 (indeling GOO regels). (Gegevens en bescheiden).**

In artikel 4.6.x1 zijn locaties aangewezen waarvoor uitgebreid bodemonderzoek nodig is of waarvoor de locatie vrijgesteld is voor bodemonderzoek. In dit artikel wordt benoemd dat er dan andere regels gelden voor de aanlevering van bodemonderzoek als onderdeel van de melding bij graven >25m3 in grond met kwaliteit beter dan of gelijk aan de interventiewaarden bodemkwaliteit. De invulling van de regels is in artikel 5.4.x2 beschreven.

Verder wordt in dit artikel geëist dat de bodemonderzoeken ook moeten worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.

Artikel 5.4.x2a (voorafgaand bodemonderzoek op een locatie beperkt vooronderzoek)

**(Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1221)**

- Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie beperkt vooronderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1b, , dan moet bij de mededeling zoals bedoeld in artikel 5.2.x2 het ingevuld formulier "beperkt vooronderzoek" worden ingediend, in plaats van een voorafgaand bodemonderzoek zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.
- Indien blijkt uit het formulier "beperkt vooronderzoek", dat de locatie verdacht is voor het voorkomen van bodemverontreiniging, moet ook het vervolgonderzoek, zoals bedoeld in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden uitgevoerd en ingediend.

**Toelichting op GOO artikel 5.4.x2a; bodemonderzoek op locatie beperkt vooronderzoek.**

Van de locaties 'beperkt vooronderzoek' is de bodemkwaliteit voldoende betrouwbaar bekend. Er geldt daarom een vrijstelling van de verplichting tot het doen van een standaard bodemonderzoek. Wel moet een formulier 'beperkt

## Bijlage 5.

vooronderzoek' worden ingevuld. Blijkt uit dit formulier dat er toch sprake is van een (kans op) bodemverontreiniging op de locatie dan gelden de rijksregels voor het bodemonderzoek zoals beschreven in paragraaf 5.2.2. van het Besluit activiteiten leefomgeving.

### Artikel 5.4.x2b (voorafgaand bodemonderzoek op een locatie uitgebreid bodemonderzoek)

Als het gaat om een locatie in een gebied dat is aangewezen als 'locatie uitgebreid bodemonderzoek' als bedoeld in artikel 4.6.x1,; dan moeten de resultaten van zowel het vooronderzoek als die van het verkennend bodemonderzoek, zoals bedoeld in par. 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving, worden ingediend.

#### Toelichting op GOO artikel 5.4.x2b; bodemonderzoek op locatie uitgebreid bodemonderzoek.

Op 'locaties uitgebreid bodemonderzoek' wordt minimaal een verkennend onderzoek volgens NEN 5740 geëist als bewijsmiddel van de bodemkwaliteit. Van de locaties 'uitgebreid onderzoek' is bekend dat er vaak sprake is van een heterogene diffuse verontreiniging. Ook als uit vooronderzoek geen aanwijsbare puntbronnen naar voren zijn gekomen, is een verkennend bodemonderzoek van de bodem op deze locaties vereist.

### **§ 5.4.x1b Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m<sup>3</sup> (ter vervanging van Bruidsschat paragraaf 22.3.7.2 kleinschalig graven boven de interventiewaarde bodemkwaliteit)**

#### Toelichting op Bruidsschat paragraaf 22.3.7.2 en GOO paragraaf 5.4.x1b, Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m<sup>3</sup>.

Deze paragraaf heeft betrekking op graven in de bodem in een omvang die kleiner is dan of gelijk aan 25 m<sup>3</sup> (ook wel aangeduid als kleinschalig grondverzet) en richt zich op locaties waarbij al via besluitvorming onder de Wet bodembescherming of via het Besluit bodemkwaliteit is vastgesteld dat de bodem verontreinigd is met één of meerdere stoffen tot boven de interventiewaarde bodemkwaliteit in een omvang groter dan 25 m<sup>3</sup>. Het idee is dat de gemeente de algemene verwijzing naar locaties in het tijdelijke deel van het omgevingsplan via artikel 22.127 op een gegeven moment vervangt door de regels via coördinaten aan specifieke locaties te koppelen in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Daarbij kunnen gemeenten uiteraard de regels voor minder locaties laten gelden (de locaties die niet meer ernstig-geen spoed zijn eraf halen) of juist voor meer locaties laten gelden (wel ernstig en geen spoed, maar eerder geen beschikking afgegeven). En uiteraard kunnen gemeenten daarbij de regel die voor die locaties geldt aanpassen, voor alle locaties, of alleen voor sommige, of elke locatie een eigen op die locatie toegesneden regel.

In het Besluit activiteiten leefomgeving is voorzien in algemene regels voor de milieubelastende activiteiten graven in de bodem met een kwaliteit beneden de interventiewaarde bodemkwaliteit (paragraaf 4.119) en graven in de bodem boven de interventiewaarde bodemkwaliteit (paragraaf 4.120). In het toepassingsbereik van beide milieubelastende activiteiten is aangegeven dat deze alleen van toepassing zijn als het bodemvolume waarin wordt gegraven meer is dan 25 m<sup>3</sup>. De achtergrond hiervan is dat het Rijk geen regels wil stellen over kleinschalig grondverzet.

Onder de Wet bodembescherming voorzagt artikel 28 van de Wet bodembescherming in een meldingsplicht als sprake was van voorgenomen handelingen in een geval van ernstige bodemverontreiniging. Een geval van ernstige bodemverontreiniging was onder de Wet bodembescherming gedefinieerd als geval van verontreiniging waarbij de bodem zodanig is of dreigt te worden verontreinigd, dat de functionele eigenschappen die de bodem voor mens, plant of dier heeft, ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. In de Circulaire bodemsanering is deze definitie verder uitgewerkt en aangegeven dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging als voor ten minste één stof de gemiddelde gemeten concentratie van minimaal 25 m<sup>3</sup> bodemvolume in het geval van bodemverontreiniging, of 100 m<sup>3</sup> poriënverzadigde bodemvolume in het geval van een grondwaterverontreiniging, hoger is dan de interventiewaarde. De Wet bodembescherming kende – in tegenstelling tot de milieubelastende activiteiten voor graven in een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit – geen ondergrens voor de omvang van het grondverzet.

Deze paragraaf stelt een beperkt aantal bepalingen voor kleinschalig grondverzet (omvang bodemvolume kleiner dan 25 m<sup>3</sup>) die plaatsvindt op locaties die onder de Wet bodembescherming werden beschouwd als handelingen in een geval van ernstige bodemverontreiniging. Deze bepalingen komen dus in de plaats van de bepalingen die volgen uit artikel 28 van de Wet bodembescherming.

Deze bepalingen zien op een informatieplicht, enkele inhoudelijke regels aan tijdelijke opslag en afvoer van de grond en verplichte milieukundige begeleiding als een in het kader van een eerder uitgevoerde bodemsanering aangebrachte afdeklaag wordt doorgraven. Deze bepalingen zijn over het algemeen eenvoudig na te leven en leiden met uitzondering van de milieukundige begeleiding bij het doorgraven van een afdeklaag niet of nauwelijks tot extra kosten. Besloten is om geen onderzoeksverplichtingen op te leggen zoals opgenomen in paragraaf 5.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

## Bijlage 5.

### Artikel 5.4.x3 (Toepassingsbereik) (BS 22.127)

1. Deze paragraaf is van toepassing op het graven in de bodem waarbij het bodem volume waarin wordt gegraven kleiner dan of gelijk is aan 25 m<sup>3</sup> en sprake is van:
  - a. locaties waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking is verleend als bedoeld in artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die wet luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is; of
  - b. locaties die zijn aangewezen als "locatie boven de Interventiewaarde bodemkwaliteit" zoals bedoeld in artikel 4.6.X3
2. Graven in de bodem als bedoeld in het eerste lid omvat ook:
  - a. het zeven van de uitkomende grond op dezelfde locatie;
  - b. het tijdelijk opslaan van grond; en
  - c. het terugplaatsen van grond na afloop van tijdelijk uitnemen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op het graven in de waterbodem.

#### **Toelichting bij artikel 22.127 Bruidsschat; Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van ten hoogste 25 m<sup>3</sup>; en toelichting op de aanvulling. GOO regels: artikel 5.4.x3 (toepassingsbereik)**

##### *Eerste lid.*

Dit artikel heeft betrekking op locaties waarbij al via besluitvorming onder de Wet bodembescherming of via het Besluit bodemkwaliteit is vastgesteld dat de bodem verontreinigd is met één of meerdere stoffen tot boven de interventiewaarde bodemkwaliteit in een omvang groter dan 25 m<sup>3</sup>. In het eerste lid is ook aangegeven op welke locaties de paragraaf daarnaast van toepassing is.

In artikel 4.6.x3 (GOO regels) zijn locaties aangewezen waarvoor de regels van toepassing zijn zoals beschreven onder paragraaf 5.4.x1b (GOO regels) (kleinschalig graven in bodem met kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit).

In lid 1a staat vermeld dat het gaat om locaties waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking als bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming is verleend, waarin is vastgesteld dat sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging zonder dat sprake is van actuele risico's voor mens, plant of dier of verspreiding van het grondwater (zogenaamde beschikking ernst en geen spoed). Hiervoor is gekozen omdat voor deze locaties via eerder onderzoek is vastgesteld dat de bodem verontreinigd is tot boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en hierover besluitvorming heeft plaatsgevonden. Locaties die op grond van de artikelen 29 en 37 van de Wet bodembescherming zijn beschikt als ernstig waarbij de sanering spoedeisend is (ernst en spoed) vallen niet onder het toepassingsbereik omdat deze locaties onder het overgangsrecht voor de Wet bodembescherming blijven vallen.

In lid 1b staat vermeld dat het gaat om locaties of gebieden waar de bodem op grond van een bodemkwaliteitskaart, vastgesteld op grond van artikel 25d, derde lid, van het Besluit bodemkwaliteit (voorheen artikel 57 van het oude Besluit bodemkwaliteit), diffuus is verontreinigd tot boven de interventiewaarde bodemkwaliteit. Voorbeelden hiervan zijn delen van de binnenstad van (grote) steden waarbij de bodem verontreinigd is met enkele metalen (bijvoorbeeld lood, koper of zink). Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, worden bestaande bodemkwaliteitskaarten op grond van artikel 22.1, onder b, van de Omgevingswet, onderdeel van het tijdelijke deel van het omgevingsplan. Gemeenten moeten deze bodemkwaliteitskaarten omzetten naar regels in het nieuwe deel van het omgevingsplan. NIET VAN TOEPASSING IN ONZE GEMEENTE.

In lid 1c zijn aanvullend locaties aangewezen waarvoor geldt dat de bodemkwaliteit slechter is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit.

##### *Tweede lid*

De aangewezen activiteit omvat ook het zeven van de uitkomende grond op dezelfde locatie, of het tijdelijk opslaan en het terugplaatsen na afloop van het tijdelijk uitnemen bij het tijdelijk uitnemen en terugplaatsen. Met zeven wordt veelal puin uit de grond gehaald waardoor de verdichtbaarheid en de civieltechnische toepassingsmogelijkheden worden verbeterd voordat de grond wordt teruggeplaatst of elders wordt toegepast. Dit zeven is niet gericht op kwaliteitsverbetering en wordt bij deze activiteit niet beschouwd als bewerking. Andere bewerkingen van grond vallen onder de milieubelastende activiteit grondbank of grondreinigingsbedrijf, aangewezen in Bal artikel 3.178, eerste lid, onder b.

Met het tijdelijk opslaan van de grond wordt bedoeld het opslaan van de bij het graven vrijkomende grond tijdens de activiteit, voorafgaand aan het terugplaatsen of afvoeren van de grond. Bemalen dat nodig is voor het graven valt niet onder de milieubelastende activiteit, maar is een wateractiviteit.

## Bijlage 5.

### *Derde lid.*

*In het derde lid is aangegeven dat de milieubelastende activiteit zich niet uitstrekt tot graven in de waterbodem. Hiermee komt tot uiting dat deze activiteit zich beperkt tot de landbodem. Het graven in de bodem of oever van een oppervlaktewaterlichaam waarvan het beheer van de waterkwaliteit bij het Rijk of het waterschap berust, valt niet onder de reikwijdte van de activiteit graven in de waterbodem. Dit betekent dat de regels voor de milieubelastende activiteit graven in bodem met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde bodemkwaliteit wel gelden voor voormalige droge oevergebieden, die als term/aanduiding niet meer terugkomen onder de Omgevingswet.*

### **Artikel 5.4.x4 (Gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit) (BS 22.128)**

1. Ten minste een week voor het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 5.4.x3 worden aan het college van burgemeester en wethouders gegevens en bescheiden verstrekt over:
  - a. de begrenzing van de locatie waarop de activiteit wordt verricht;
  - b. de verwachte datum van het begin van de activiteit; en
  - c. de verwachte duur van de activiteit.
2. Onverwijld na het wijzigen van de begrenzing of de verwachte datum van het begin van de activiteit worden de gewijzigde gegevens verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders.
3. Het eerste lid is niet van toepassing:
  - a. als het alleen gaat om het tijdelijk uitnemen van grond; of
  - b. op het graven in de bodem in verband met een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur.

### **Toelichting artikel 22.128 Bruidsschat; Gegevens en bescheiden: voor het begin van de activiteit.**

#### **Dit is art.5.4.x4. van de GOO regels.**

*Dit artikel bevat een informatieplicht. Voordat met het graven wordt begonnen, moet het bevoegd gezag worden geïnformeerd over de activiteit.*

*De informatieplicht uit dit artikel in het omgevingsplan zorgt ervoor dat het bevoegd gezag over kleinschalige grondverzet geïnformeerd wordt. Deze bepaling komt in de plaats van het voormalige artikel 28 uit de Wet bodembescherming dat stelde dat alle handelingen (dus ook kleinschalig grondverzet) die plaatsvinden in een geval van ernstige verontreiniging moeten worden gemeld. Voor grondverzet in een omvang groter dan 25 m<sup>3</sup> geldt via de algemene regels uit paragraaf 4.120 (graven in de bodem met kwaliteit boven de interventiewaarde) een meldingsplicht. Voor grondverzet in een omvang kleiner dan of gelijk aan 25 m<sup>3</sup> (ook wel aangeduid als kleinschalig grondverzet) geldt op grond van de algemene regels uit deze paragraaf van het Besluit activiteiten leefomgeving geen informatie of meldingsplicht.*

#### **Eerste lid**

*De gegevens en bescheiden worden ten minste een week voor het begin van de activiteit graven aangeleverd. Met deze informatie wordt het bevoegd gezag in kennis gesteld van een aantal praktische gegevens, zodat het voor het bevoegd gezag mogelijk is om toezicht te houden. Uit de verstrekte gegevens en bescheiden moet blijken wat de begrenzing is van de locatie waar de activiteit plaats vindt, de verwachte datum van het begin van de activiteit en de duur van de activiteit.*

#### **Tweede lid**

*Als de verstrekte informatie over begrenzing of de verwachte datum van het begin van de activiteit wijzigt, geeft de initiatiefnemer de wijziging onverwijld door. Dit betekent dat ook als er een wijziging in die gegevens optreedt tijdens de uitvoering van de activiteit, de initiatiefnemer het bevoegd gezag opnieuw moet informeren.*

#### **Derde lid**

*De informatieplicht van dit artikel geldt niet als de activiteit alleen bestaat uit het tijdelijk uitnemen en weer terugplaatsen van de grond.*

#### **Vierde lid**

*De informatieplicht is niet van toepassing als het graven in bodem plaatsvindt in verband met een spoedreparatie van vitale ondergrondse infrastructuur. Hierbij moet gedacht worden aan het herstellen van gasleidingen en (drink)waterleidingen in geval van lekkages of het herstellen van een kabelbreuk (elektriciteit, glasvezels et cetera). Bij een dergelijke spoedreparatie is het niet redelijk en ook niet mogelijk om vooraf een bodemonderzoek uit te voeren en te voldoen aan de termijn van de informatieplicht (een week). Daarom komt in die situatie een beperkte informatieplicht achteraf in plaats van een meldingsplicht en onderzoek vooraf. De hoeveelheid te ontgraven grond moet proportioneel zijn voor het uitvoeren van een spoedreparatie. Op het uitvoeren van spoedreparaties is uiteraard wel de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving van toepassing. Van de initiatiefnemer wordt verwacht dat hij zich inspant om zelf te beoordelen of zijn handelen nadelige gevolgen heeft en hoe hij de gevolgen redelijkerwijs kan voorkomen of beperken. Als*

## Bijlage 5.

*bijvoorbeeld bekend is – of visueel eenvoudig is vast te stellen – dat er verschil is in de kwaliteit van de grond, worden de verschillende lagen voorzichtigdshalve gescheiden gehouden.*

### Artikel 5.4.x5 (informereren toezichthouder) **(aanvulling BAL artikel 4.1225)**

Bij een spoedreparatie in grond die is verontreinigd boven de interventiewaarde bodemkwaliteit wordt de toezichthoudende instantie bodem zo spoedig mogelijk geïnformeerd over de locatie, tijdstip en aard van de spoedreparatie. De toezichthoudende instantie is de ODRA, OmgevingsDienst Regio Arnhem.

#### **Toelichting artikel 5.4.x5 GOO regels. In formeren toezichthouder bij spoedreparatie.**

*Bij een spoedreparatie is het niet mogelijk om een week vooraf een melding te doen. Er moet op dat moment gehandeld worden. Dat mag onder de standaard regels ook zonder bevoegd gezag te informeren. Met dit artikel wordt geborgd dat de toezichthouder wel geïnformeerd wordt als zo'n spoedreparatie plaatsvindt in bodem met een kwaliteit die slechter is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit. Door onzorgvuldig handelen zou dan namelijk risico kunnen ontstaan voor mens en milieu, of ongewenste vermenging van bodemlagen.*

### Artikel 5.4.x6 (tijdelijke opslag van vrijkomende grond) **(BS 22.129)**

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de kwaliteit van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen wordt grond die bij het graven is vrijgekomen niet langer dan acht weken na beëindiging van het graven in de directe nabijheid van de ontgravingslocatie opgeslagen.

#### **Toelichting artikel 22.129 Bruidsschat; Tijdelijke opslag van vrijkomende grond. Dit is GOO regel art 5.4.x 6.**

*Dit artikel staat de tijdelijke opslag van vrijkomende grond toe gedurende de looptijd van de werkzaamheden en gedurende maximaal acht weken na het beëindigen van de werkzaamheden, mits de partijen van verschillende kwaliteitsklassen gescheiden worden opgeslagen.*

*Tijdens of na afloop van graven kan het noodzakelijk zijn om de grond tijdelijk op te slaan, bijvoorbeeld omdat de grond tijdelijk uitgenomen wordt en na afloop van de werkzaamheden weer wordt teruggebracht in het oorspronkelijk ontgravingsprofiel of omdat de grond naar elders moet worden afgevoerd. De periode van acht weken is bedoeld om een afvoerbestemming te vinden voor de partij grond. Het is niet toegestaan om de grond langer dan acht weken na het dichten van de ontgravingsput of cunet op te slaan. Als het voornemen bestaat om de grond langer dan de toegestane periode op te slaan of de vrijgekomen grond op een andere locatie dan de ontgravingslocatie op te slaan, gelden de regels voor het opslaan van grond en baggerspecie van paragraaf 3.2.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving.*

*Dit artikel bevat geen regels die verplichten tot maatregelen om te voorkomen dat de bodem ter plaatse van de tijdelijke opslag verontreinigd raakt, of dat emissies zich verspreiden naar de omgeving. De achtergrond hiervan is dat de opslag doorgaans een kortdurend karakter kent en plaatsvindt op de locatie van ontgraving, waardoor meestal de uitkomende grond een vergelijkbare kwaliteit heeft als de onderliggende bodem. Het nemen van bodem beschermende maatregelen als het aanbrengen van een folie is in principe niet nodig. Dit kan anders zijn als de uitgegraven grond een slechtere kwaliteit heeft, bijvoorbeeld bij de ontgraving van een spot met minerale olie verontreinigde grond. In dat geval kan van de initiatiefnemer op basis van de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Besluit activiteiten leefomgeving verwacht worden dat maatregelen worden genomen ter bescherming van de onderliggende bodem, zoals het aanbrengen van een folie. Een ander voorbeeld is dat als sprake is van droge condities het noodzakelijk is dat voorkomen moet worden dat verwaaiing of verstuiving van het opgeslagen materiaal kan plaatsvinden. Dit kan gerealiseerd worden door het vochtig houden van de grond, het afdekken van het depot of door het opslaan van grond in dichte containers.*

### Artikel 5.4.x7 (gescheiden houden van grond) **(aanvulling)**

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de kwaliteit van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen worden bij het graven, terugplaatsen of afvoeren van grond, partijen grond van verschillende kwaliteitsklassen, waarin de partijen op grond van artikel 25d van het Besluit bodemkwaliteit zijn ingedeeld, gescheiden gehouden.

#### **Toelichting op GOO artikel 5.4.x7, gescheiden houden van grond.**

*Ook bij een kleinschalige graafactiviteit kan er grond van verschillende kwaliteitsklassen worden ontgraven. Dit artikel voorkomt dat grond van verschillende kwaliteit wordt vermengd, dit is een ongewenste vorm van 'wegmengen' van bodemverontreiniging. In dit artikel wordt daarom geëist dat grond van verschillende kwaliteitsklassen gescheiden van elkaar wordt ontgraven, opgeslagen, teruggeplaatst en/of afgevoerd.*

## Bijlage 5.

### Artikel 5.4.x8 (milieukundige begeleiding bij nazorg) (BS 22.130)

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de kwaliteit van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt de activiteit op locaties als bedoeld in artikel 5.4.x3 milieukundig begeleid volgens BRL 6000 als op de locatie sprake is van een afdeklaag in de vorm van een leeflaag of een andere duurzame afdeklaag aanwezig is en de ontgraving dieper reikt dan deze laag.

#### **Toelichting Bruidsschatartikel 22.130, milieukundige begeleiding bij nazorg. Dit is GOO artikel 5.4.x8.**

Dit artikel regelt in welke situaties de activiteit onder milieukundige begeleiding moet plaatsvinden. Milieukundige begeleiding is noodzakelijk als de graafwerkzaamheden dieper reiken dan een eerder in het kader van een bodemsanering aangebrachte afdeklaag zoals bijvoorbeeld een leeflaag of andere duurzame afdeklaag. De milieukundige begeleiding moet uitgevoerd worden volgens de BRL SIKB 6000. Tijdens de milieukundige begeleiding houdt de milieukundige begeleider een logboek bij. Na afloop van de activiteit rapporteert de milieukundige begeleider in het evaluatieverslag milieukundige processturing volgens de BRL SIKB 6000.

Volgens de BRL SIKB 6000 is een continue aanwezigheid van de milieukundige doorgaans niet noodzakelijk. De milieukundige moet aanwezig zijn bij kritische werkzaamheden, dus bij die werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van de leefomgeving. In dit geval is het moment van doorgraven en weer herstellen van de afdeklaag het kritische moment.

### **§ 5.4.x1c Graven in bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde bodemkwaliteit en een bodemvolume van meer dan 25 m3**

#### Artikel 5.4.x9 (informerende toezichthouder) (Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1228)

Bij een spoedreparatie in grond die is verontreinigd boven de interventiewaarde bodemkwaliteit wordt de toezichthoudende instantie bodem zo spoedig mogelijk geïnformeerd over de locatie, tijdstip en aard van de spoedreparatie. De toezichthoudende instantie is de ODRA, Omgevings Dienst Regio Arnhem.

#### **Toelichting artikel 5.4.x9 GOO regels. Informeren toezichthouder bij spoedreparatie.**

Bij een spoedreparatie is het niet mogelijk om een week vooraf een melding te doen. Er moet op dat moment gehandeld worden. Dat mag onder de standaard regels ook zonder bevoegd gezag te informeren. Met dit artikel wordt geborgd dat de toezichthouder wel geïnformeerd wordt als zo'n spoedreparatie plaatsvindt in bodem met een kwaliteit die slechter is dan de interventiewaarde bodemkwaliteit. Door onzorgvuldig handelen zou dan namelijk risico kunnen ontstaan voor mens en milieu, of ongewenste vermenging van bodemlagen.

#### Artikel 5.4.x10 (voorafgaand bodemonderzoek) (Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1229)

De resultaten van een bodemonderzoek worden ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform de vigerende versie van het protocol SIKB0101.

#### **Toelichting op GOO artikel 5.4.x10, voorafgaand bodemonderzoek.**

Dit artikel geeft aan dat het bodemonderzoek ook moet worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.

#### Artikel 5.4.x11 (bodem : tijdelijk uitnemen van grond)

Met het oog op het beschermen van de gezondheid, het beschermen van de kwaliteit van de bodem en het doelmatig beheer van afvalstoffen, wordt in aanvulling op artikel 4.1230a van het Besluit activiteiten leefomgeving grond na het tijdelijk uitnemen ook niet teruggebracht in de bodem als de grond boven de interventiewaarde bodemkwaliteit is verontreinigd met asbest en/of mobiele verontreinigingen.

#### **Toelichting op GOO artikel 5.4.x11, tijdelijke uitname van grond.**

Het is wenselijk dat asbesthoudende grond wordt gesaneerd als er activiteit op de locatie is. Daarom is in dit artikel opgenomen dat asbesthoudende grond niet mag worden teruggebracht in de bodem na tijdelijke uitname. De grond moet worden afgevoerd.

Dezelfde regel geldt voor grond die is verontreinigd met mobiele bodemverontreiniging. Terugplaatsen van deze grond kan leiden tot ongewenste verspreiding van de verontreiniging.

## Bijlage 5.

### **§ 5.4.x2a Toepassen van bouwstoffen**

**Artikel 5.4.x12 (meldplicht toepassen AVI /AEC bodemassen, immobilisaten, metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt)** *(maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1258)*

1. Het is verboden de activiteit, bedoeld in artikel 4.1257, te verrichten zonder dit ten minste vier weken voor het begin ervan te melden als het gaat om het toepassen van AVI/ AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt.
2. Een melding bevat:
  - a. de aanduiding van de functionele toepassing, bedoeld in artikel 4.1260, in het kader waarvan de AVI/AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt worden toegepast, en een onderbouwing van de functionaliteit van de toepassing;
  - b. de dimensionering van de functionele toepassing in het kader waarvan de AVI/AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt worden toegepast;
  - c. de verwachte datum van het begin van de activiteit, bedoeld in artikel 4.1257;
  - d. de verwachte datum waarop het werk zal zijn voltooid;
  - e. een milieuverklaring bodemkwaliteit die betrekking heeft op de toe te passen AVI/AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt
  - f. als deze op grond van het Besluit bodemkwaliteit bij de afgifte van een milieuverklaring bodemkwaliteit moet worden verstrekt: een afleverbon;
  - g. de herkomst van de AVI/ AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt;
  - h. de kwaliteit van de AVI/AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt;
  - i. de hoeveelheid AVI/AEC bodemassen, immobilisaten en/of metaalslakken producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt in kubieke meters die in totaal in het werk zal worden toegepast; en
  - j. de coördinaten van de ontvangende landbodem, tenzij het adres daarvan is vermeld.

**Toelichting toevoeging aan artikel 4.1258 Besluit activiteiten leefomgeving; meldplicht toepassen AVI/AEC bodemassen, immobilisaten, metaalslakken en producten/mengsels waarin metaalslakken zijn verwerkt. GOO regel artikel 5.4.x12.**

Naast het toepassen van AVI bodemassen, immobilisaten moet ook bij het toepassen van metaalslakken altijd informatie worden aangeleverd. Deze bouwstoffen kunnen als gevolg blootstelling aan (regen)water stoffen naar de bodem uitloggen. Daardoor ontstaat er een mogelijk milieurisico. In dit artikel is opgenomen dat toepassing van deze bouwstoffen moet worden gemeld. De melding moet de juiste informatie bevatten, waarbij extra gegevens worden gevraagd over hoe de bouwstoffen worden toegepast.

### **§ 5.4.x2b Toepassen van grond of baggerspecie**

**Artikel 5.4.x13 (toepassingsbereik)**

Deze paragraaf is van toepassing op het op of in de landbodem toepassen van grond of baggerspecie.

**Toelichting bij GOO regel 5.4.x13, Besluit activiteiten leefomgeving; toepassingsbereik.**

Bij het toepassen van grond en/of baggerspecie op de landbodem wordt rekening gehouden met de lokale samenstelling van de bodem. Hiervoor worden in de navolgende artikelen regels opgesteld.

**Artikel 5.4.x14 (Bodemvreemd materiaal)** *(maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1271)*

1. In gebieden met de functieklassse Industrie is het percentage steenachtig materiaal of hout bedoeld in artikel 4.1271 eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving ten hoogste 10 gewichtsprocent;
2. In gebieden met de functieklassse Wonen, en Landbouw/Natuur is het percentage steenachtig materiaal of hout bedoeld in artikel 4.1271 eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving ten hoogste 5 gewichtsprocent;

## Bijlage 5.

### **Toelichting bij artikel 5.4.x14, bodemvreemd materiaal.**

Bij de toepassing van grond en baggerspecie is het wenselijk dat de samenstelling niet te sterk afwijkt van de lokale bodem. Dit geldt met name voor de bijmenging van bodemvreemd materiaal. Door de tijd heen is ander materiaal in de bodems opgenomen dan de materialen die van nature in de bodem voorkomen. Meestal is steenachtig materiaal (zoals baksteen op puin) of hout en plastics het type bijmenging dat in de bodem wordt aangetroffen als gevolg van menselijk handelen. Landelijk gelden hiervoor toegestane maximale percentages aan bijmenging.

De percentages bijmenging zijn in de regio doorgaans veel lager dan de landelijk toegestane percentages. In dit artikel wordt een percentage vastgesteld dat beter aansluit op de lokale bodemsamenstelling. We voorkomen hiermee dat grond van buiten de gemeente mag worden toegepast als het percentage bijmenging in die grond hoger is dan de lokale bodemsamenstelling.

## **§ 5.4.3 Saneren van de bodem**

### **Artikel 5.4.x18 (toepassingsbereik)**

Deze paragraaf is van toepassing op het saneren van de bodem.

### **Artikel 5.4.x19 (melding: gegevens en bescheiden)**

**Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1236, 4.1237 en 4.1238 (gegevens en bescheiden)**

In aanvulling op het gestelde in artikel 4.1236 worden de resultaten van een bodemonderzoek ook verstrekt in het bestandsformaat XML conform de vigerende versie van het protocol SIKB0101.

### **Toelichting artikel GOO 5.4.x19. melding: gegevens en bescheiden.**

Het bodemonderzoek moet ook worden aangeleverd in een specifiek digitaal format zodat uitwisseling met bodeminformatiesystemen mogelijk is.

### **Artikel 5.4.x20 (saneringsaanpak: aanbrengen duurzaam aaneengesloten verhardingslaag)**

**Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1241 lid 4 (afdekken als saneringsaanpak)**

In afwijking van artikel 4.1240 in samenhang met artikel 4.1241, vierde lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving zijn waterdoorlatende verhardingen toegestaan als afdeklaag, mits de verontreiniging niet mobiel of vluchtig is.

### **Toelichting bij artikel 5.4.x20, saneringsaanpak: aanbrengen duurzaam aaneengesloten verhardingslaag.**

Bij sanering van de bodem kan men kiezen voor een saneringsaanpak waarbij de verontreiniging wordt afgedekt met een afdeklaag van verharding. Hiermee worden de risico's voor blootstelling weggenomen.

In sommige situaties is de afdeklaag bedoeld als maatregel om blootstelling aan de bodem door gebruikers van de locatie te voorkomen, en niet om verspreiding of vervluchtiging van de verontreiniging te voorkomen. In die situatie mag ook waterdoorlatend materiaal worden toegepast voor de afdeklaag.

### **Artikel 5.4.x21 (saneringsaanpak: aanbrengen laag grond of baggerspecie)**

**Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1241 lid 3 (afdekken als saneringsaanpak)**

1. In afwijking van artikel 4.1240 van het Besluit activiteiten leefomgeving in samenhang met artikel 4.1241, derde lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, heeft een laag grond of baggerspecie die wordt aangebracht als afdeklaag de minimale dikte die in tabel 5.4.23 is aangegeven.
2. In aanvulling op artikel 4.1241, derde lid, onder b, van het Bal moet de kwaliteit van de leeflaag ook voldoen aan artikel 4.1271 van het Besluit activiteiten leefomgeving (bodemvreemd materiaal) of Artikel 5.4.x14 van dit omgevingsplan.

**Tabel 5.4.23: minimale dikte van de afdeklaag**

| Bodemgebruik          | Minimale dikte leeflaag (in cm) |
|-----------------------|---------------------------------|
| • Industrie/bedrijven | 50                              |

### **Toelichting bij artikel 5.4.x21 (saneringsaanpak: aanbrengen laag grond of baggerspecie)**

Bij sanering van de bodem kan men kiezen voor een saneringsaanpak waarbij de verontreiniging wordt afgedekt met een leeflaag die bestaat uit grond of baggerspecie. Hiermee worden de risico's voor blootstelling weggenomen. De dikte van deze leeflaag moet passen bij de blootstellingsrisico's die op basis van de gebruiksfunctie te verwachten zijn. In het Besluit activiteiten leefomgeving staat aangegeven dat de standaarddikte van een leeflaag 1 meter bedraagt. In gebieden, zoals industrieterreinen, waar minder direct contact met de bodem is, hoeft de leeflaag niet zo dik te zijn. Daarom wordt in dit artikel voorgeschreven dat een leeflaag op een industrieterrein niet dikker hoeft te zijn dan 50 centimeter.

## Bijlage 5.

In lid 2 wordt ook geborgd dat de grond in de leeflaag een vergelijkbare samenstelling heeft ten opzichte van de lokale bodems. De eisen ten aanzien van het percentage bodemvreemd materiaal (zoals ook vastgesteld voor toepassen van grond en baggerspecie in artikel 5.4.x14 (GOO) zijn op de leeflaag van toepassing.

### Artikel 5.4.x23 (terugsaneerwaarde)

**Maatwerkregel aanvullend op Bal 4.1242 lid 2 (bodem: verwijderen van verontreiniging als saneringsaanpak))**

In afwijking van artikel 4.1242 van het Besluit activiteiten leefomgeving, wordt verontreiniging van de bodem verwijderd door de grond te ontgraven totdat de stof die boven de waarde, bedoeld in artikel 5.3.x2 was aangetroffen, niet meer voorkomt in een concentratie hoger dan het niveau van de waarde die gelijk is aan de waarde van de zone zoals opgenomen in tabel 5.4.24.

Tabel 5.4.24 terugsaneerwaarden

| Zone                                                                                                                                                             | Terugsaneerwaarde                                                                                                                                                                         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| B14 +T14 Traverse Dieren<br>0-1 m-mv                                                                                                                             | Pak , Zink en Lood: Industrie.<br>Rest: AW                                                                                                                                                |
| O26 Traverse Dieren<br>1-2 m-mv<br>(deze zone ligt onder de zones B14 +T14 Traverse Dieren)                                                                      | AW                                                                                                                                                                                        |
| B6a +T6a + B6b + T6b historisch bebouwing dorp Rheden<br>0 -1 m-mv                                                                                               | Alles Wonen m.u.v. lood:<br>Lood: afhankelijk van het gebruik:<br>- grote moestuinen: 60*<br>- wonen met tuin en kinderspeelplaatsen: 90*<br>- Overig gebruik: Wonen<br>*) gemeten waarde |
| O25 Overige historische bebouwing dorpen m.u.v. dorp Rheden<br>1-2 m-mv<br>(deze zone ligt onder de zones B6a +T6a + B6b + T6b historisch bebouwing dorp Rheden) | AW                                                                                                                                                                                        |
| B8 overige bebouwing landelijke gemeente + O24a<br>0-2,0 m-mv                                                                                                    | AW                                                                                                                                                                                        |
| B10 + O24a Industrie (oud)<br>0-2,0 m-mv                                                                                                                         | AW                                                                                                                                                                                        |
| B11a + O24a Industrie (nieuw)<br>0-2,0 m-mv.                                                                                                                     | AW                                                                                                                                                                                        |
| B13 + O24a buitengebied zand<br>0-2,0 m-mv                                                                                                                       | AW                                                                                                                                                                                        |

#### Toelichting bij artikel GOO 5.4.x23, terugsaneerwaarde.

Bij een saneringsaanpak op basis van verwijderen van de verontreiniging moet volgens de landelijke regels worden ontgraven tot de functieklassse. Dit kan in de praktijk leiden tot tegenstrijdig beleid. Bijvoorbeeld: als in een gebied diffuus verhoogde gehalten van een stof voorkomen kan de bodemkwaliteit slechter zijn dan de aangewezen functieklassse. Als geen sprake is van risico wordt dan wel vaak gebiedsspecifiek beleid opgesteld dat grondverzet toestaat. Op basis van de landelijke regels zou bij sanering echter wel een strengere kwaliteitseisen gelden omdat moet worden ontgraven tot de functieklassse. In dit artikel wordt voorgeschreven dat in plaats daarvan wordt aangesloten bij de lokale bodemkwaliteit. De gebieden waar deze lokale terugsaneerwaarden van toepassing zijn en de normstelling van de terugsaneerwaarden staan genoemd in de tabel.

### § 5.4.4 Activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar risico (bruidsschat artikelen 22.131 en 22.132)

#### Artikel 5.4.x25 Toepassingsbereik

Deze paragraaf is van toepassing op een activiteit op een locatie waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking is vastgesteld krachtens artikel 29 in samenhang met artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming, zoals die luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin is vastgesteld dat bij het huidige dan wel voorgenoemen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging

## Bijlage 5.

geen sprake is van zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

### **Toelichting artikel Bruidsschat 22.131, Toepassingsbereik. Dat is artikel 5.4.x25 GOO.**

Deze paragraaf is van toepassing op locaties waarvoor voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet een beschikking als bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming is verleend, waarin is vastgesteld dat het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging niet leidt tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is.

### **Artikel 5.4.x26 Bodem: mitigerende maatregelen**

Degene die een activiteit, bedoeld in artikel 5.4.x25 verricht, neemt in het belang van bescherming van de bodem maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om humane risico's en verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen of te beperken of, – als dat redelijkerwijs mogelijk is in samenhang met de activiteit die wordt verricht, de verontreiniging ongedaan te maken.

### **Toelichting Bruidsschat artikel 22.132, Bodem: mitigerende maatregelen. GOO artikel 5.4.x26.**

Degene die op de locatie, bedoeld in artikel 22.131, een activiteit verricht, neemt in het belang van bescherming van de bodem maatregelen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verlangd om verdere verontreiniging van de bodem te voorkomen of te beperken, of – als en voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is als onderdeel van een activiteit die wordt verricht – ongedaan te maken. Zie verder hierna over de mogelijkheden en beperkingen van dit artikel. Er geldt een licht beschermingsregime voor deze bekende verontreinigde locaties in afwachting van sanering, net als onder de Wet bodembescherming.

Dit artikel heeft betrekking op zogenoemde niet-spoed locaties, zoals deze waren beschikt als saneringsgeval op grond van de Wet bodembescherming. In de toelichting bij de Aanvullingswet bodem is aangegeven dat de beschikking niet-spoed als zodanig bij inwerkingtreding van de Omgevingswet vervalt. Er is overgangsrecht geregeld voor onder meer gebruiksbeperkingen op grond van artikel 37, vierde lid, van de Wet bodembescherming (artikelen 3.1 en 3.2 Aanvullingswet bodem).

Voor de spoedlocaties is overgangsrecht opgenomen in de Aanvullingswet bodem (artikel 3.1), zodat daarvoor de bestaande regels bij of krachtens de Wet bodembescherming blijven gelden. Locaties met een verontreiniging boven de interventiewaarde die onder de Wet bodembescherming waren aangemerkt als niet-spoed worden in het nieuwe stelsel, net als onder de Wet bodembescherming, gesaneerd op een natuurlijk moment, meestal bouwen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en dit omgevingsplan regelen dat saneren een voorwaarde is voor het bouwen en de saneringsaanpak. De milieubelastende activiteit graven regelt hoe om te gaan met graven in verontreiniging boven de interventiewaarde. Bij deze activiteiten is een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift mogelijk bijvoorbeeld als een bronaanpak aan de orde is die om een specifieke saneringsaanpak vraagt.

Dit artikel heeft een tweeledig doel. Ten eerste om de in het verleden beschikte locaties, die niet onder overgangsrecht vallen, kenbaar te houden onder de Omgevingswet en het instrumentarium van de Omgevingswet te kunnen toepassen. Ten tweede om een (licht) beschermingsregime van toepassing te laten zijn op deze locaties, aangezien het gaat om niet eerder gesaneerde locaties waar nog bodemverontreiniging aanwezig is.

Ten behoeve van het eerste doel (kenbaarheid) is het mogelijk om met een maatwerkvoorschrift een individuele locatie te koppelen aan deze algemene regel in dit omgevingsplan, wat het voor de huidige of toekomstige eigenaar beter inzichtelijk maakt. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn maatwerkvoorschriften namelijk (nog) niet zichtbaar in DSO met de zogenoemde 'klik op de kaart'. Het inzien van de (voormalige) registratie van de niet-spoed beschikkingen in het Kadaster blijft nodig om het volledige beeld te hebben van de exacte locaties (gekoppeld aan kadastrale percelen) waar dit artikel op van toepassing is.

Voor wat betreft het tweede doel (beschermen in afwachting van sanering) geldt dat het mogelijk is om het lichte basisregime dat geldt op deze locaties te concretiseren, verder aan te vullen of toe te spitsen op de individuele locatie. Dat kan door middel van een maatwerkvoorschrift, dat voor een initiatiefnemer voldoende concreet maakt welke actie het bevoegd gezag verwacht. Bij de activiteiten bouwen, saneren of graven voorziet de Omgevingswet al in die mogelijkheid, daarom heeft dit artikel vooral betekenis als sprake is van een andere activiteit dan bouwen, saneren of graven. Ook kan dit basisregime een aangrijpingspunt bieden voor een individueel maatwerkvoorschrift om in sommige situaties van een initiatiefnemer te verlangen dat die als onderdeel van een voorgenomen activiteit van de gelegenheid gebruik maakt om aanwezige verontreiniging van de bodem te verwijderen of mitigerende maatregelen te treffen. Gelet op die inkadering is voornamelijk bedoeld op situaties waarin de extra moeite en kosten van het beperken of verwijderen van verontreiniging niet onevenredig belastend zijn voor de initiatiefnemer. Dit basisregime is zodanig ingekaderd dat er geen sprake is van een zelfstandige saneringsplicht.

Onder verontreiniging van de bodem wordt ook verstaan de verontreiniging van het grondwater, maar aangezien grondwaterkwaliteit primair tot de taken en bevoegdheden van de provincie ligt het voor de hand dat het vooral gaat om de vaste bodem en eventuele bronnen van verontreiniging die zich verspreiden naar het grondwater.

## Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud

Afdeling 6.1 Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen

### **§ 6.x.x Nazorg na saneren van de bodem (artikelen 5.89n Bkl en 22.125 en 22.126 bruidsschat)**

#### **Artikel 6.x.x1 Toepassingsbereik**

Deze paragraaf is van toepassing op het verrichten van nazorg als sanering van de bodem heeft plaatsgevonden op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, dit omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift.

## Bijlage 5.

### *Artikel 6.x.x2 Nazorg na afloop van saneren van de bodem*

1. De eigenaar, erfpachter of gebruiker van een locatie treft de noodzakelijke maatregelen gericht op het voor onbepaalde tijd in stand houden en onderhouden of vervangen van een afdeklaag.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing voor tijdelijke beschermingsmaatregelen die de bron van verontreiniging niet wegnemen maar de blootstellingsroute blokkeren als bedoeld in artikel 19.9c van de Omgevingswet.

***Toelichting Bruidsschat artikelen 22.125 Toepassingsbereik en artikel 22.126 Nazorg na afloop van saneren van de bodem. Dit is artikel 6.x.x1 van de GOO regels.***

*Deze artikelen regelen dat de eigenaar, erfpachter of gebruiker van een locatie, waarvoor op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, het omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift (of voorheen onder het Besluit uniforme saneringen) een deklaag of isolatielaag is aangebracht alle maatregelen moet nemen om deze deklaag of isolatielaag in stand te houden, te onderhouden of te vervangen. Dit is een voortzetting van artikel 39e Wet bodembescherming.*

*Door een bedoelde of onbedoelde handeling kan het resultaat van deze bodemsanering ongedaan gemaakt worden, waardoor bij het dagelijkse gebruik van de locatie blootstelling en contactmogelijkheden met de verontreinigde bodem kunnen ontstaan. De maatregelen kunnen bestaan uit het herstellen van de afdeklaag als deze bijvoorbeeld door werkzaamheden op de locatie beschadigd is geraakt of een te geringe dikte heeft gekregen. Daarom geldt artikel 22.126 zowel voor eigenaar, erfpachter als gebruiker (zoals een huurder).*

*Ook onder de Omgevingswet is het gewenst dat leeflagen in stand worden gehouden of dat gebruiksbeperkingen in acht worden genomen.*

*Als een bodemsanering is uitgevoerd door het aanbrengen van een afdeklaag (een leeflaag van schone grond of een duurzaam aaneengesloten verhardingslaag) om blootstelling te voorkomen, dan is het voor de bescherming van de gezondheid van belang dat die afdeklaag in stand blijft. Het gaat in dit artikel om een afdeklaag, die is aangebracht als onderdeel van een sanering zoals bedoeld in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving, een omgevingsplan, een omgevingsvergunning of op basis van een maatwerkvoorschrift.*

*De regels voor saneren komen in verschillende instrumenten en besluiten terug. Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt de milieubelastende activiteit saneren van de bodem waarbij saneren met een leeflaag/isolatielaag is toegestaan. Ook is het mogelijk dat gemeenten in hun omgevingsplan maatwerkregels stellen of een omgevingsvergunning verplicht stellen voor het saneren van de bodem.*

***Tweede lid***

*Tijdelijke beschermingsmaatregelen die zijn genomen als gevolg van een toevalsvondst moeten eveneens in stand worden gehouden. Het zijn maatregelen die de bron van verontreiniging niet wegnemen, maar de blootstellingsroute (blijven) blokkeren. Hiervoor geldt hetzelfde als bij het eerste lid. Deze regel is gelijkwaardig aan de tijdelijke beveiligingsmaatregelen bij zeer ernstige verontreiniging (artikel 37, vierde lid, van de Wet bodembescherming).*

## Hoofdstuk 7 - 12 – nvt voor bodem